

The background features a large, bold, black letter 'K' and the numbers '120' in a white, sans-serif font. The 'K' is positioned on the left, and the '120' is on the right, both partially overlapping the red text.

De kleine

120

De K is weer in de maand. De K van Klei, van Keramiek, van Kunst. Maar ook van Kijken, Koesteren, **C**reatief en Knowhow. Kijk & lees in **de kleine K** wat er met Klei Kan.

de kleine **K**

nummer **120** december 2024

de kleine K

Jubileum

In 2025 is het zestig jaar geleden dat ik mijn eerste potje maakte, op de AIVE (nu de Design Academy), vijftientig jaar geleden dat ik voor keramisch magazine KLEI begon te schrijven en tien jaar geleden dat ik **de kleine K** voor het eerst publiceerde. Vijftien jaar geleden kwam mijn eerste boek uit en inmiddels zijn er nog zes gevolgd.

Fijn, zo'n mijlpaal. Even stilstaan en weer verder. Want zo ben ik gebakken. Maar ik ben inmiddels 81 en ga het nu wel een beetje anders doen: **de kleine K** publiceer ik vanaf 2025 geen twaalf keer per jaar meer, maar zes keer, in de even maanden. En het magazine komt weer onder mijn eigen naam uit, zoals het in 2015 begon. Want ik schrijf en ontwerp liever dan dat ik de administratie doe.

KleiPers, de keramiekagenda, zal wel elke maand zoals gebruikelijk bijgewerkt worden. De actuele versie is dan te downloaden op de homepage van de website.

Ik wens u weer veel leesplezier toe, met inspirerende, instruerende en ontroerende verhalen.

Mels Boom

*Op de vorige pagina: Nicolas Rousseau, **Allégorie**, 2024, h 60 cm, foto: Pascal Vangysel*

INSPIRATIE

Nicolas Rousseau
Strips

Keith Clapson
Terug naar kleur

Ipek Kotan
Betovering in elegantie

INSPIRATIE momenten

Olivier Verneau

KNOWHOW de expert

Erum Aamir
Versteende natuur

Erum laat zien hoe zij objecten maakt

PODIUM & KleiPers

Oracles from Far and Near
Keramiekmuseum Princessehof
Kannebäckerland
Keramiekcentrum Tienschuur

English Summaries

Colofon

Inspiratie

Nicolas Rousseau

Strips

Kleine monstertjes met agressief geopende monden, kindergezichtjes in onmogelijke lichamen of wandelende zeeanemonen: de keramische figuren van Nicolas Rousseau zijn een beetje verontrustend, maar laten je ook glimlachen. Het zijn net tot leven gekomen – maar versteende – stripfiguren. De kijker mag raden naar het verhaal erachter...

Nicolas Rousseau (Frankrijk, 1971) tekent strips in klei. Teken inspireren hem enorm. 'Droombeelden, mythologie en populaire cultuur hebben altijd een centrale rol voor me gespeeld. In al die invloeden die me omringen, probeer ik een beetje samenhang te vinden: tussen manga, strips, genre-films, outsider art, kindertekeningen en popart. Het lijkt misschien naïef, maar is dat belust niet, het is eerder speels. Ik volg gewoon mijn eigen pad. Dat doe ik al meer dan twintig jaar en probeer telkens nieuwe verhalen te vertellen en mijn dromen na te jagen. En dat blijf ik doen: mijn eigen universum verkennen, mijn werk

in vraag stellen, fouten accepteren, nieuwe oplossingen vinden en mezelf dwingen uit mijn comfort zone te stappen.' Het werk blijkt niemand onverschillig te laten. 'Meestal krijg ik complimenten en heb ik een goede band met kinderen, maar af en toe zijn er ook schrikreacties van oudere mensen: *wat is dat nou?*'

Anime

Nicolas heeft altijd al getekend. 'Het is mijn belangrijkste manier van expressie. Ik was best een verlegen en introvert kind en in het tekenen kon ik vluchten. Het nam mij helemaal in beslag en

Op pagina 4: *Silence! Je pousse*, 2023, h 27 cm. Op de vorige pagina: *Golden Bear*, 2024, h 60 cm
Op de volgende pagina: *Hybride*, 2022, 25 cm
▼ *Different Toys*, 2022. Foto's bij dit artikel: Pascal Vangysel

▲ *Chaman 1 en 2*, 2024, h 52-47 cm
Op de volgende pagina: *Esprit de la Forêt*, 2023, h 51 cm

toen ik een jaar of tien was, zag ik voor het eerst een Japanse *anime* op televisie. Dat was een hele schok voor me. Net als eerder Amerikaanse comics.'

Oom

Creativiteit heeft Rousseau niet van een vreemde. 'Van mijn moeder, maar vooral mijn oom *Hervé Rousseau*. Die is internationaal bekend als keramist. Hij leerde mij al vroeg het een en ander over keramiek, maar mijn belangstelling lag toen toch vooral bij het striptekenen. Na de middelbare school ging ik naar de kunstacademie. Dat was echt een desillusie en ik voelde er me niet thuis. Destijds richtten de kunstacademies in Frankrijk zich vooral op conceptuele kunst en het echte handwerk kwam steeds minder aan bod: de meeste werkplaatsen gingen dicht. Daarom besloot ik na mijn studie naar mijn oom te gaan en bleef een jaar bij hem om de technische kant van keramiek onder de knie te krijgen. Ik vond

het helemaal geweldig om hem aan het werk te zien en heb de vrijheid en de kracht van zijn werk altijd enorm bewonderd.'

Uitstraling

Tekenen neemt een belangrijke plaats in voor Nicolas. 'Ik vertaal tekeningen naar driedimensionale vormen of gebruik ze als inspiratie. In eerste instantie waren mijn personages vooral kleurrijk, maar sinds 2010 kwam er steeds meer zwart-wit werk uit mijn handen. Tegenwoordig ben ik toch weer terug bij kleur, liefst helder vanwege de grafische uitstraling.'

Emoties

Nicolas begint altijd met kleine schetsjes en laat zich gewoon lekker meeslepen door het tekenen. 'Ik probeer simpele emoties vast te leggen en bewust dat gevoel uit mijn jeugd terug te halen: het plezier om iets te maken en helemaal op te gaan in mijn omgeving. Weer te voelen dat ik ont-

▲ *Sphère*, 2022, Ø 40 cm
Op de volgende pagina: *Vanité*, 2022, h 35 cm

snappen kan. Ik wil de poëzie in onszelf terugvinden en iets van een universele waarheid ontdekken. Als er dan een idee opkomt, vind ik vast ook de drive om dat uit te voeren. Een rustige omgeving en mooie muziek helpen daarbij.'

Rousseau werkt met klei uit de omgeving, vooral met steengoed. 'We wonen gelukkig dicht bij de kleigroeves van Saint-Amand-en-Puissaye en bedrijven die steengoed verwerken. Tegenwoordig valt mijn keuze ook op porselein en papierklei. Voor de huid pas ik gekleurde engobes toe en

breng een mat of satijnmat glazuur aan. Maar ik kan even goed acrylverf opspuiten, alsof het graffiti is, net als straatartiesten dat doen. Die hebben echt talent en ik bewonder hun werk. Mijn keuze voor de technieken laat ik helemaal afhangen van het resultaat dat ik voor ogen zie. Stoken doe ik normaal elektrisch, heel soms in een houtoven.'

Op pagina 13 staan wat afbeeldingen van Nicolas' schetsen.

Keith Clapson

Terug naar kleur

De kleuren van de objecten van Keith Clapson komen je tegemoet: romige glazuren vloeien over hun huid. Die fascinatie voor kleur en glazuur komt voort uit zijn persoonlijke geschiedenis. Hij wist – met hulp – duisternis uit zijn verleden tot licht en kleur in zijn leven te brengen en gebruikt het maken van keramische objecten om dat vast te houden en zijn proces te delen met lotgenoten.

Keith Clapson (Verenigd Koninkrijk, 1975) is op een nogal ongebruikelijke manier met klei in aanraking gekomen. 'Ik was best een creatief ventje. Maar op school ging het niet. Ik werd gepest en had last van de toen geldende wettelijke regels, de zogenaamde **Section 28**. Die wet van 1988 (hij gold nog tot 2003) bepaalde dat er door over-

heid en school niet positief over homoseksualiteit gesproken mocht worden. Ik mocht uiteindelijk naar een speciale school, waar ik echt opbloeide en met de zomerprogramma's mee mocht doen. Helaas moest ik na een jaar weer terug naar de school waar mijn problemen waren begonnen. Datzelfde jaar nog werd ik van school gestuurd.'

*Op de vorige pagina: zonder titel, 2022, 30 x 40 x 35 cm. Op de volgende pagina: ▲ **Creases and Folds No. 6**, 2022, 30 x 20 x 25 cm ▼ **Creases and Folds No. 10**, 2022, 30 x 40 x 25 cm
▼ **Creases and Folds No. 6**, 2022, 30 x 20 x 25 cm
Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Ben McDade*

▲ **Creases and Folds No. 9**, 2022, 20 x 20 x 20 cm
 Op de volgende pagina: **Altered Shit Faced**, 2022,
 opnieuw geglaazuurd cadeau gekregen stuk van porselein, 20 x 10 x 5 cm

Keith maakte geen enkele opleiding af en kreeg last van [OCS](#), dwangstoornissen. Hij werd daarvoor behandeld en kwam zo in contact met kunst. 'Ik deed een basisopleiding kunst en design aan de [City Lit universiteit](#) voor volwassenenonderwijs. Daar ontdekte ik wat er met klei allemaal kan. Mijn keramiekdocent, [Robert Cooper](#), liet me een nieuwe manier van werken zien en moedigde me aan. Op zijn advies ging ik na mijn afstuderen op voor het diploma keramiek, dat ik in 2023 behaalde.' De keramiekoopleiding vond Clapson behoorlijk uitdagend. Hij leerde handvormen, draaien en glazuren en deed meerdere projecten – met als thema's etnografie, afval, mensen, plaatsen, tijden en modetrends. Toen COVID-19 alles op zijn kop zette, waren er geen

opdrachten meer en moest hij het verder zelf uitzoeken. 'Ik begon doelbewust te experimenteren en achteraf gezien was dat de periode waarin ik artistiek het meeste groeide.'

Madonna

Keith haalt inspiratie uit films, televisie, muziek, de natuur en mensen. 'En er zijn zoveel docenten, mentoren en therapeuten die mijn leven ten goede hebben veranderd. Die bewonder ik en ze inspireren me nog steeds. Maar als kunstenaar inspireert Madonna met het meest. Zij leerde me over kunst met haar video's, muziek, foto's en films. Zonder haar had ik waarschijnlijk nooit veel kunstenaars ontdekt of me in die richting ontwikkeld. Door haar heb ik een stuk vrijheid ontdekt

en kan dus de onderwerpen kiezen die me het meest beroeren. Momenteel ben ik dan ook bezig met ideeën over mijn tijd in de Londense gay-scene in de vroege jaren negentig.'

Aanraking

Voor Clapson draait klei helemaal om aanraking. 'Na jarenlang niets te hebben kunnen aanraken door mijn extreme OCS, vond ik door de klei het plezier erin terug. Het is het gevoel van verbondenheid met de aarde en van mijn handen in die

modderige troep. Daarom schets ik liever niet op papier, maar met klei: spelend, vormend en dan beslissend welke kant het op moet gaan. Het liefst werk ik met Dracott White steengoed, maar het kan voor mij net zo goed terracotta, porselein of papierklei zijn. De mogelijkheden zijn eindeloos. Ik vind het fascinerend om ballonnen te gebruiken. Ik drapeer de klei er omheen en zo wordt elk stuk uniek, met prachtige kreukels en vouwen. Die pas ik met de hand aan en tenslotte laat ik de ballon knappen.' Daarnaast gebruikt

Op de volgende pagina: Objecten uit de serie Touching the Surface, tentoonstelling bij Bethlem Gallery, 2023
▼ **Creases and Folds No. 8**, 2022, 30 x 20 x 30 cm

▲ **Creases and Folds No. 12**, 2022, 25 x 20 x 25 cm

Op de volgende pagina: Keith aan het werk bij City Lit, foto: Keith Clapson

Keith vaak andere materialen, zoals stukken keramiek die hij ergens gevonden heeft en die hij aanpast of breekt. 'Ik geniet ook van het stoken in kapsels. Op die manier kan ik metalen, organische en brandbare materialen gebruiken en dat geeft heel aparte resultaten.' Glazuren is een absolute passie. 'Tijdens de opleiding kreeg ik geweldig goed les en leerde mijn eigen glazuren maken. Tegenwoordig combineer ik gekochte glazuren met zelfgemaakte. De mogelijkheden zijn eindeloos en ik geniet er enorm van.'

Herstel

Kunstenaar worden was nooit het doel. 'Voor mij is kunst maken een manier om me goed te blijven voelen. Ik wil mijn geestelijk herstel vasthouden. Kunst maken is leuk en spannend. Het houdt me gelukkig. Dat wil ik graag doorgeven. Daarom ben ik les gaan geven aan patiënten van het Bethlem Royal Hospital, op de afdeling waar ik zelf patiënt ben geweest, en ook op andere afdelingen. Ik wil kleur ook in hun leven terugbrengen. En het is geen eenrichtingsverkeer: de patiënten inspireren mij ook weer.'

Ipek Kotan

Betovering in elegantie

Met grote technische precisie en een subliem gevoel voor harmonie creëert Ipek Kotan sculpturen van een intrigerende, minimalistische schoonheid. Robuste vormen met een volkomen gladde buitenkant die uitnodigt om aangeraakt te worden en een binnenkant vol betoverende kleuren, soms egaal, soms aards, soms met een kosmische explosie van heldere kleuren.

Nadat ze websites had ontworpen, in de VS zelf-gecreëerde 3D-objecten had verkocht en op de communicatieafdeling van een investeringsmaatschappij in luxe vastgoed aan de slag was gegaan als ontwerper van boeken en brochures, bekroop [Ipek Kotan](#) (Turkije, 1977) het gevoel dat er iets aan haar leven schortte. 'Ik had een leuke baan, maar emotioneel bevredigde het werk me niet. Mijn leven had te weinig inhoud, vond ik. Spiritueel drukte dat zwaar op me.'

Handen iets vormen

Was er een alternatief? Om dat te onderzoeken ging Ipek bij zichzelf na op welke momenten ze geluk had gevoeld. 'Dat was vaak wanneer ik iets met mijn handen maakte, het liefst van natuurlijke materialen. Ik onderzocht hoe het was om te werken met glas, hout, metaal en ontdekte keramiek. Ik vond het een heerlijk materiaal: je begint met een bonk klei, gooit die op je schijf, bewerkt de massa met je handen en – voila – het wordt iets moois!'

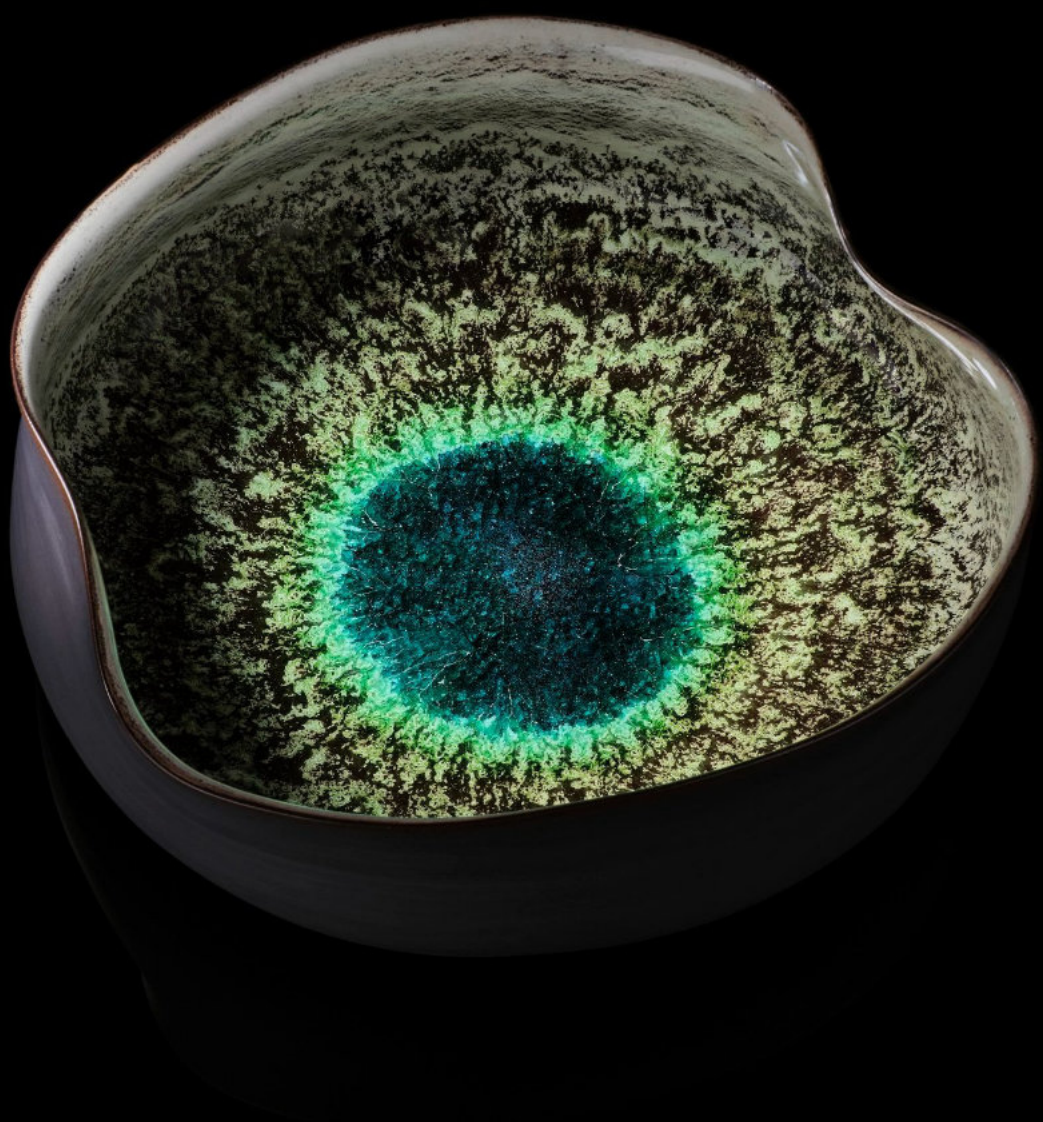
*Op de vorige pagina: **Sculptural Vessel #59**, 2022, porselein, 28 x 12 cm*

*Op de volgende pagina: **Sculptural Vessel #16**, 2022, porselein, 31 x 10 cm*

▼ ***Sculptural Installation #54**, 2011, porselein, 14 x 98 cm, foto: Frigesch Lampelmayer*

Alle foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Bart van Bussel

Een radicale stap

Ipek stond voor een lastige keuze. 'Uiteindelijk besloot ik mijn hart te volgen, een leuke baan en een veelbelovende carrière op te geven en weer naar school te gaan. Op mijn dertigste verjaardag zette ik om negen uur mijn handtekening om vol-tijds te gaan studeren aan een van de beste kunstopleidingen in de VS. Het was een hele stap, maar ik had iets gevonden dat me blij maakte en dat ik écht graag wilde doen'. Ze lacht: 'Ik ben blij dat ik het heb gedaan, het was mijn mooiste verjaarscadeau ooit!'

Magie

Het creatieve proces, zo ontdekte Kotan, was magisch. 'Als je op de schijf iets aan het draaien bent, kun je nergens anders aan denken. Het materiaal is heel gevoelig: zodra je gedachten afdwalen, zie je dat meteen aan het werk. Je moet jezelf dan terugbrengen in het moment en met je volle aandacht verdergaan.'

Innerlijke balans

Perfectionisme is van meet af aan een kenmerk voor Ipeks werk. Met oog voor detail creëert ze minimalistische objecten die opvallen door hun volmaakte symmetrie, gladde huid en innerlijke balans. 'Vrijwel niemand wil zoveel tijd aan een bepaald werkstuk spenderen. Ik ben er dol op!'

Verfijning

Na het draaien volgt een belangrijke fase. 'Een vorm neemt altijd een spoor van je handen over. Omdat ik designsculpturen wil maken, werk ik die graag weg. Ik streef ernaar mijn sculpturen een afwerking te geven zoals men die in Japan waardeert: in de vorm is niets aanwezig wat daarin niet aanwezig hoeft te zijn. Terwijl het werkstuk – weken- of maandenlang, afhankelijk van de dikte – droogt, bewerk ik de huid drie tot vier keer met een lomer. Ik vind dit een fijn moment: eigenlijk is dit pas de fase waarin de sculptuur ontstaat.'

► *Sculptural Vessel #105, 2016, porselein, 21 x 9 cm, foto: Thomas van Schaik*
Op de volgende pagina: *Sculptural Vessel #15, 2022, porselein, 25 x 10 cm*

Vanzelfsprekende dialoog

Kotan heeft altijd gewild dat mensen haar werk ook aanraken. Tijdens haar eerste tentoonstelling deed ze wat dat betreft een curieuze ontdekking. 'In de overtuiging dat *dun* het equivalent was van *elegant*, maakte ik dun werk. Het viel op dat veel mensen bij het naderen van mijn sculpturen hun handen op de rug deden. *Wat krijgen we nou?! dacht ik. Ik heb dit werk urenlang met de hand geschuurd, zodat het net zo goed aangeraakt als bekeken kan worden... en nou raken de mensen het niet aan!* Opeens begon me iets te dagen: op een heel vanzelfsprekende wijze gaan mensen een dialoog met het object aan. Zonder dat je iets hoeft aan te geven, concluderen ze zelf of iets al dan niet kan worden aangeraakt.'

Dikker

Ipek trok haar eigen conclusie. 'Omdat mijn werk er dun en fragiel uitzag, aarzelden mensen om het aan te raken. *Dit is niet wat ik wil*, dacht ik. *Ik moet dikker werk maken, zodat het vriendelijker wordt en uitnodigender om aan te raken.* De sculpturen die ik tegenwoordig maak zijn zo-doende tamelijk dik.' Ze denkt even na en ver-

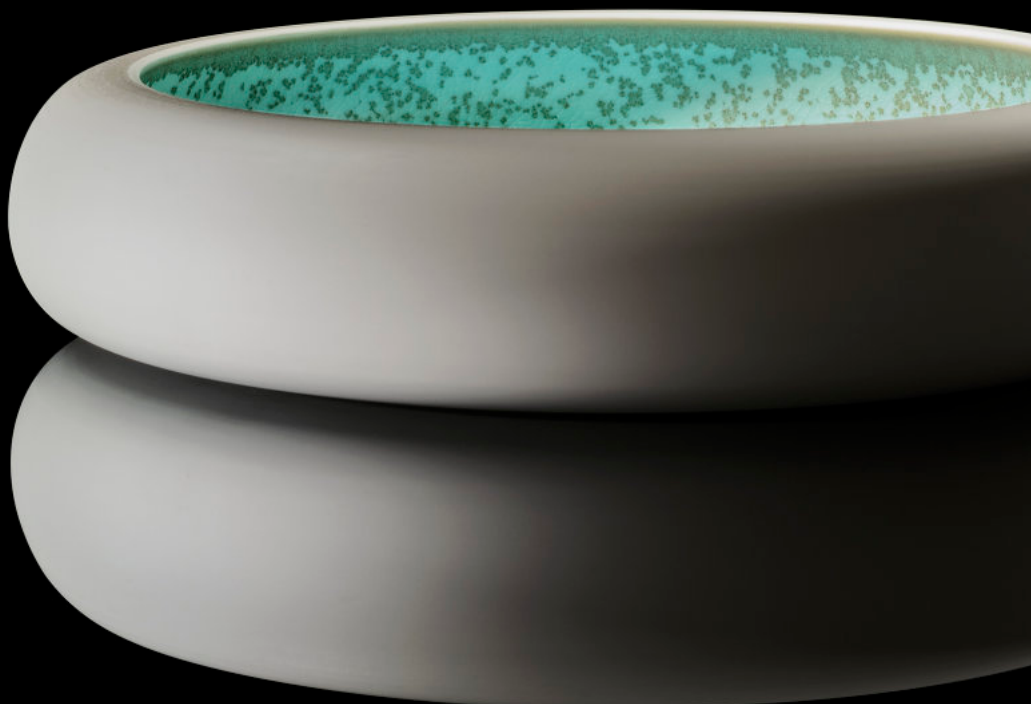
volgt dan: 'Tegelijkertijd is het, denk ik, een statement dat een vrouw mooi kan zijn zonder dat ze per se heel dun hoeft te zijn.'

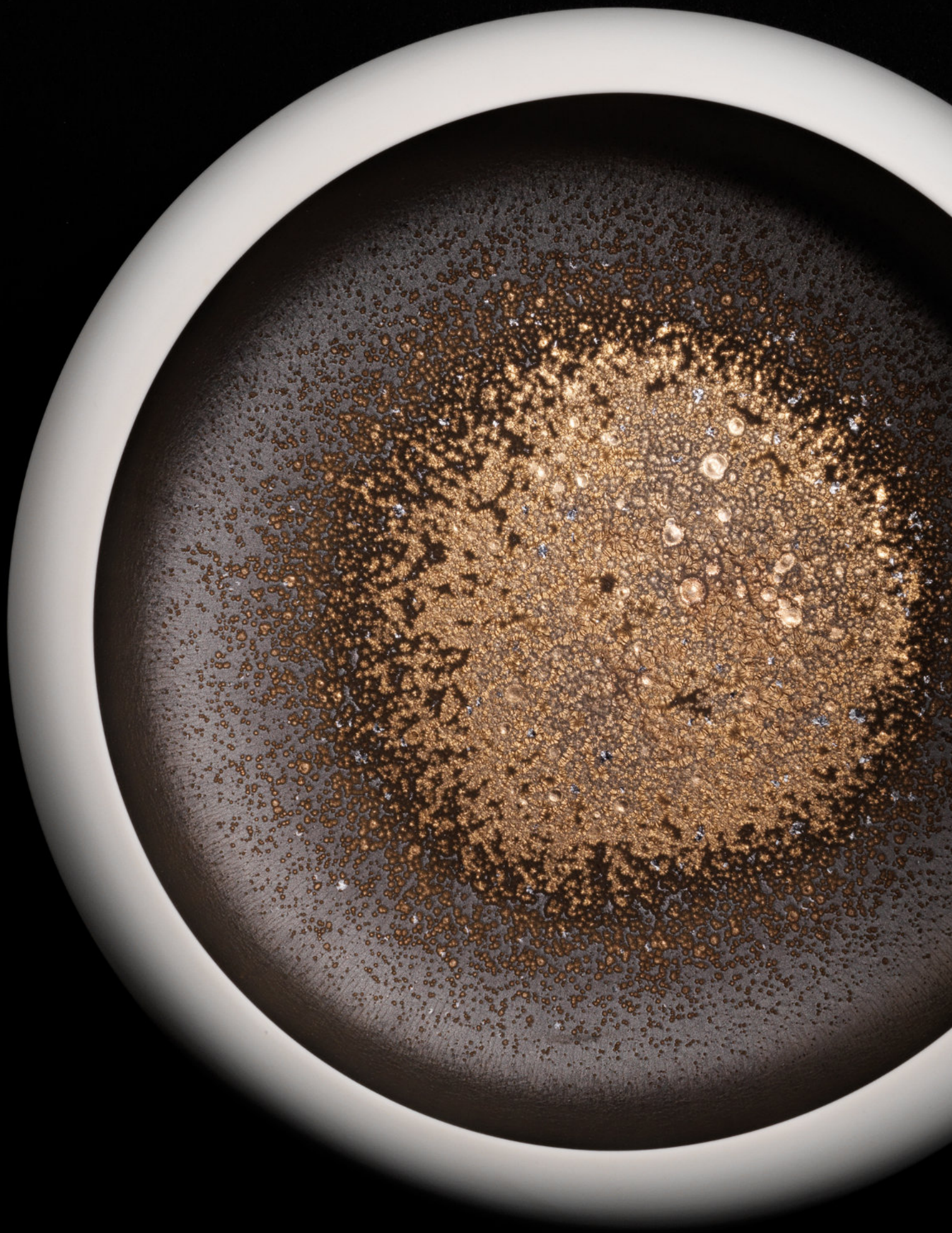
Glazuur

Ipeks werk spreekt een eigen taal. De zorgvuldig gladgeschuurde buitenkant toont, zonder enige opsmuk, de zuiverheid van de klei. De binnenkant onthult de ziel van de sculptuur, veelal door sprankelende, soms bijna kosmische kleurformaties. 'Om een mooie, gelijkmatige dekking te krijgen, spuit ik het glazuur op de huid. Tijdens de glazuurstook ontstaat een subtiele tekening in deze laag, doordat het glazuur stroperig wordt en omlaag zakt: op hogere delen wordt de dekking dun, onderin wordt de glazuurlaag dik. Er ontstaan zo subtiele variaties, bijvoorbeeld in kleurintensiteit en in de afmetingen van het craquelé. Maar ik werk ook graag met andere decoratieve effecten, bijvoorbeeld met glazuren die tijdens het afkoelen belletjes vormen... én ik ben een groot fan van mangaanglazuur. Kort en goed kijk ik altijd nauwkeurig naar het werkstuk om te zien welk glazuur het nodig heeft: elke welving is immers anders en vereist een eigen aanpak.'

▼ *Sculptural Vessel #58, 2018, porselein, 21 x 5 cm*

Op de volgende pagina: *Sculptural Vessel #106, 2016, porselein, 24 x 12 cm, foto: Thomas van Schaik*

Techniek

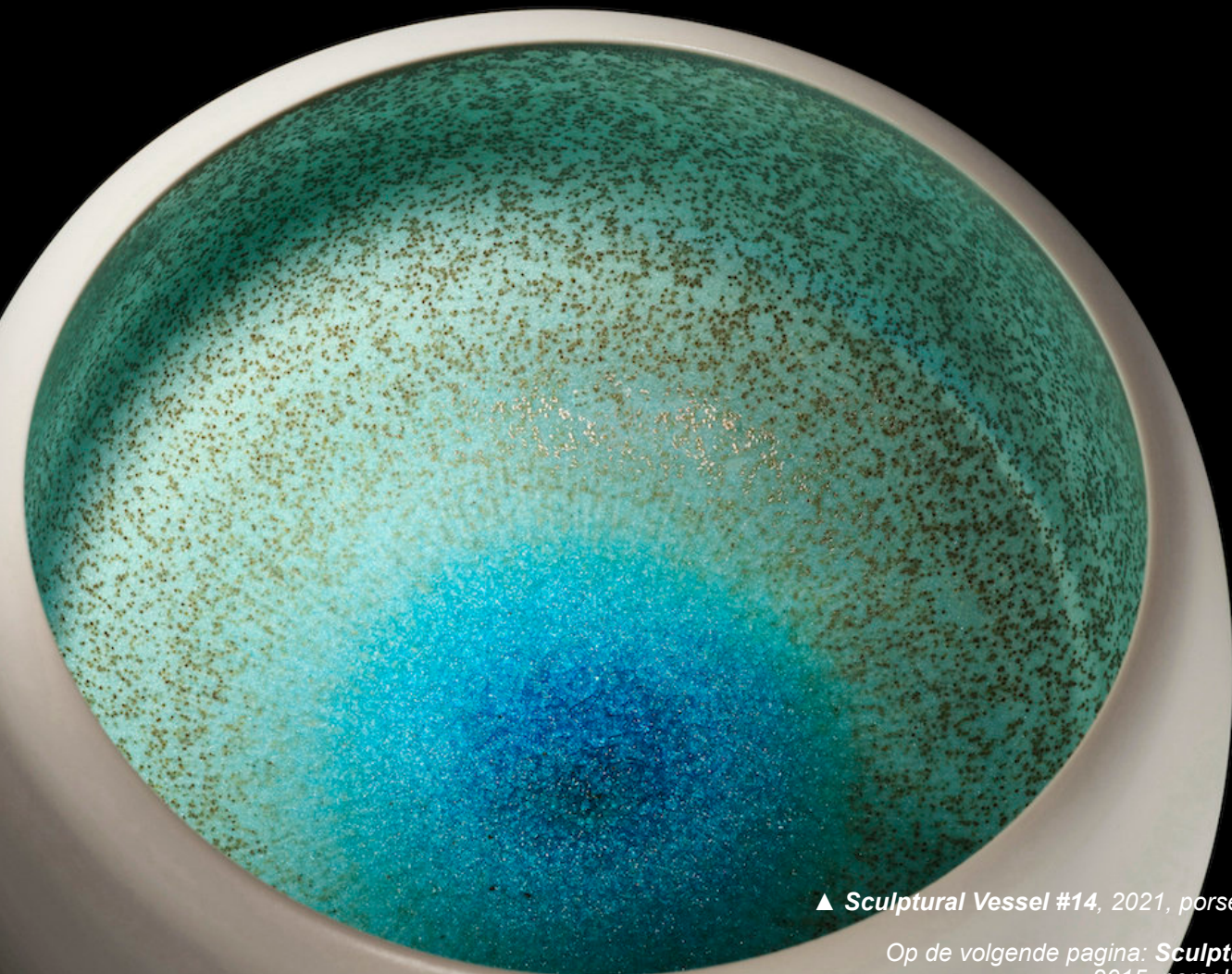
Ipek maakt haar sculpturen graag van porselein, een materiaal dat notoir moeilijk is om mee te werken. 'Succes met porselein vereist een grote dosis technische kennis. Vooral als je grotere en dikkere werkstukken maakt, luistert het nauw. Bij mij barstten in het begin negen van de tien vormen. Ik voelde me ellendig. Al dat werk! Al die tijd die ik erin had gestopt! Tegenwoordig laat ik mijn sculpturen heel langzaam drogen in een plastic container en controleer ik dit proces met een hygrometer. Het kan maanden duren eer een werk droog is. Ook tijdens het stoken en daarna, tijdens het afkoelen, is het oppassen geblazen. Het moet allemaal heel erg langzaam gebeuren: elke stap vraagt vaak meerdere dagen.'

Combineren

Als keramiekkunstenaar heeft Ipek internationale erkenning gekregen. Haar werk is aangekocht door verschillende musea, waaronder Boijmans van Beuningen, en wereldwijd door duizenden particulieren. Naast haar eigen studio heeft ze

een keramiekwerkplaats waar ze workshops geeft aan studenten, assistenten en leerling-keramisten uit meer dan twintig landen. 'Op deze manier heb ik een groep enthousiaste keramisten om me heen verzameld, wat ik op zich al heel plezierig vind, onder andere omdat het me in staat stelt om de vaardigheden die ik in de loop der jaren heb verworven, door te geven aan anderen. Ik vind het heerlijk om mijn leerlingen op hun creatieve zoektocht te ondersteunen en een goed inzicht in de techniek bij te brengen. Het doet me plezier om te zien hoe snel hun vaardigheden verbeteren. Een aantal keer per jaar spreken we buiten de studio af om samen iets leuks te doen en gevorderde leerlingen geven les aan de nieuwkomers. Zo ontstaat een dynamische keramiekgemeenschap die zichzelf in stand houdt. Dat vervult me met blijdschap en trots. In mijn keramiekwerkplaats komen twee dingen samen waar ik van houd: ik creëer er kunst en ik beleef er het plezier dat ik mijn kennis over het maken van keramiek op mijn studenten kan overbrengen.'

Sander Hendriks

▲ **Sculptural Vessel #14**, 2021, porselein, 26 x 12 cm

Op de volgende pagina: **Sculptural Vessel #41**, 2015, porselein, 26 x 11,5 cm

Ipek Kotan

Eigen werk

Website: ipekkotan.com

Instagram: [instagram.com/ipekkotan.ceramics](https://www.instagram.com/ipekkotan.ceramics)

LinkedIn: [linkedin.com/in/ipekkotan](https://www.linkedin.com/in/ipekkotan)

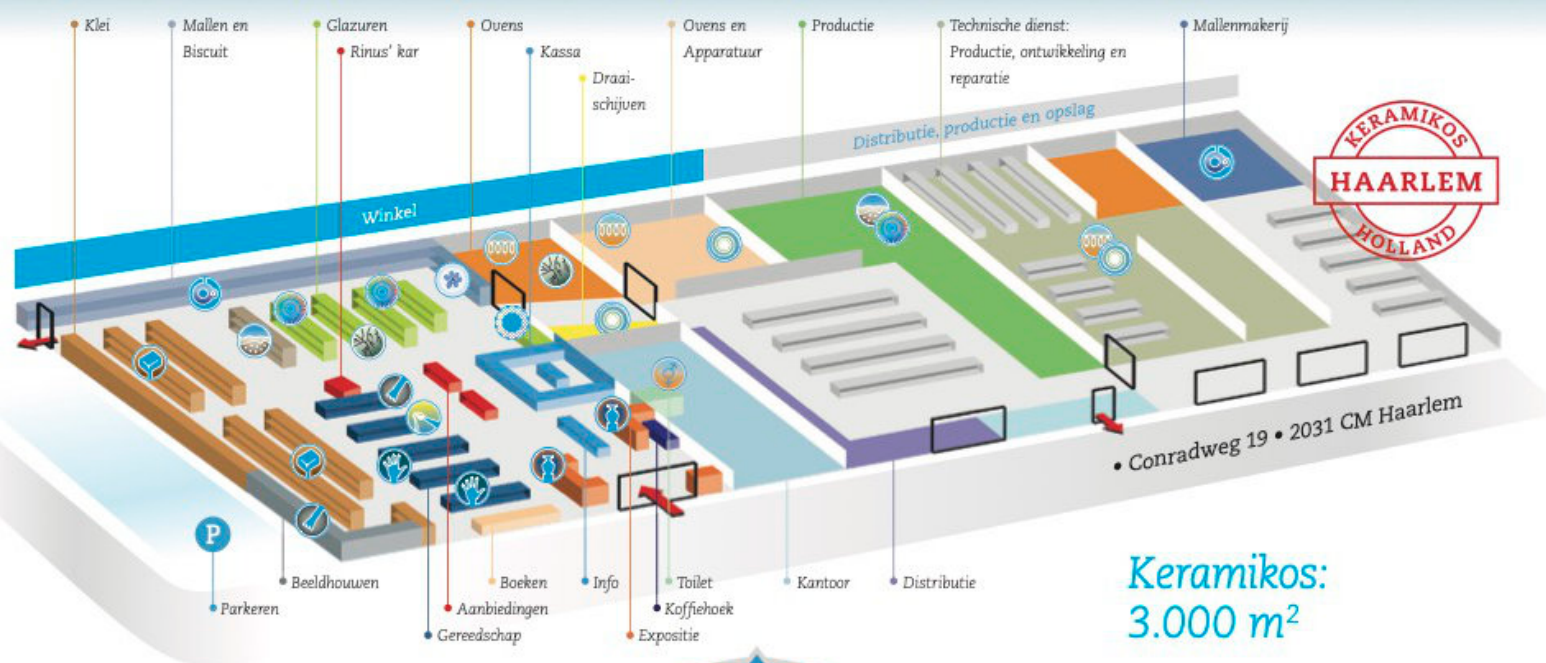
YouTube: [youtube.com/ipekkotan](https://www.youtube.com/ipekkotan)

Workshops

Website: claystudioleiden.com

Instagram: [instagram.com/claystudioleiden](https://www.instagram.com/claystudioleiden)

Welkom bij Keramikos, de grootste leverancier van kunstenaarsbenodigdheden. Made in Haarlem.

Keramikos:
3.000 m²

www.keramikos.nl

Een selectie uit ons aanbod workshops in 2025

Wilma Bosland (NL)

Terra sigillata

Netty Janssens (NL)

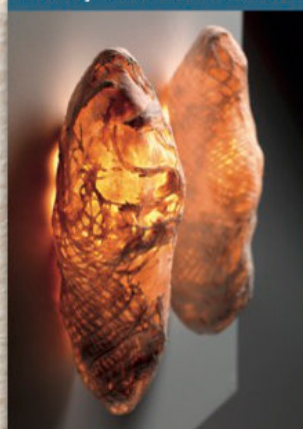
Kleur - krijtjes, slib en kerpa

Imants Ancans (NL)

Kneepjes van het pottenbakken

Patty Wouters (BE)

Papierporselein

Ute Matschke (D)

**Tekenen en schilderen
in glazuur**

**Ross de Wayne
Campbell (VS/D)**

**Verfijnde keramische
insecten**

Carla Teer (NL)

Dieren boetseren

Guy van Leemput (B)

**Vlasporselein, flinter-
dunne porseleinen vormen
en prachtige huiden**

Janneke Bruines (NL)

**Figuurboetseren -
geraffineerde mensfiguren**

Rachel Wood (UK)

Pinched en coiled pots

Kasteellaan 8 • 5932 AG Tegelen NL

Tel. +31 (0)77-3260213

www.tiendschuur.net

info@tiendschuur.net

Open: dinsdag t/m zondag 11-17 u. Gesloten: ma.

Meer informatie over deze workshops en inschrijven
zie: www.tiendschuur.net/gastdocenten

La Céramique

Keramiekcursussen in Frankrijk

Geniet en leer van
de besten in 2025 met

Rachel Wood, Erik Faure
Suzanne Lukacs-Ringel,
Denis Di Luca, Pep Gomez,
François Galissaires,
Fernand Everaert,
Terry Davies,
en Nina Lund.

Kijk voor het volledige programma met o.a. hout en
zoutstook op www.laceramique.com of klik hier.

**Advertentiemateriaal voor het volgende
nummer graag aanleveren
vóór 15 december**

Publicatiedata in 2025:
31/1, 28/03, 30/05, 25/7, 26/09, 28/11

Dit jaar al bijgedragen?

Bedankt!!!

Zo kunnen we weer verder...

de Hazelaar

ART SUPPLIES

alles voor de keramist

Een ruim aanbod in grondstoffen en
handgereedschappen, gipsmallen,
draaischijven, kleiwalsen, ovens
en de glazuren van Botz, Terracolor
en Magma.

**Meer dan 60 kleisoorten
op voorraad.**

kijk voor meer informatie en
staffelkortingen op onze website:

www.hazelaar.nl

Pimpelmees 1 - 3766 AX - Soest
+31 (0)35 6012825 - info@hazelaar.nl

"In een omgeving waar alles om klei draait, mocht ik de kneepjes van het vak leren!" - Rachel Buikema, diploma behaald in 2020

Spreekt jou dit aan? Kom naar de NKO!
Meer informatie over onze opleiding én korte keramiekcursussen, vind je op www.keramiekopleiding.nl

K Nederlandse
Keramiekopleiding

Winterdijk 4a, NL-2801 SJ Gouda
+31 (0)182-515274
www.keramiekopleiding.nl

Mis geen nieuwe
films
van de kleine **K**
Neem **hier** een
abonnement
op ons YouTube-
kanaal

Keramiek
Centrum Limburg

- Winkel
- Opleidingen
- Workshops
- Verjaardagen
- Vrijgezellen
- Bakservice tot 1m70 hoogte
- Teambuilding

Alles voor de keramist!

+32 (0)89 24 20 40
Info@keramiekcentrum.be

Openingsuren:

Ma:
gesloten

Di t.e.m. Vr:
09u00 tot 12u00
13u00 tot 18u00

Za:
10u00 tot 17u00

**Horizonlaan 19,
Poort 2270, BE-3600 Genk**

www.keramiekcentrum.be

**Wat u ook nodig heeft,
wij kunnen
ervoor zorgen.**

**van OVEN
tot GLAZUUR**

WWW.SILEX.NL

De Meerheuvel 21
5221 EA 's-Hertogenbosch
Tel. 073 - 631 25 28
info@silex.nl

Telfordstraat 14
8013 RM Zwolle
Tel. 073 - 631 54 05
zwolle@silex.nl

@silextotaalservice

keramiekmaterialen

Les essaims, 2019, 33 x 40 x 22 cm

Olivier Verneau

'Ik ben in 1969 in Frankrijk geboren en had een vrij normale jeugd. Toch verveelde ik me vaak. Wat me het meest bijblijft, zijn de frustraties en obstakels waar ik tegenaan liep, en de boosheid die ik voelde als iets niet lukte. Als kind kon ik uren bezig zijn met iets dat niet wilde werken, om het uiteindelijk gefrustreerd kapot te maken en daarna in tranen uit te barsten. Die combinatie van woede en doorzettingsvermogen speelt nog steeds een grote rol in mijn leven en werk.'

'Mijn carrière begon pas laat. Op mijn zesendertigste besloot ik me volledig te richten op het leren draaien. Kort daarna verhuisde ik naar Lozère, midden in de natuur. Op dat moment wist ik helemaal niets van keramiek. Het enige wat me tot dan toe had geïnspireerd, was de aardewerkcollectie van het Gulbenkian Museum in Lissabon. Vanaf daar ben ik gewoon gaan experimenteren, op zoek naar vormen en materialen die voor mij 'levendig' aanvoelen.'

Inspiratie Momenten

Les désaxés, 2022, 47 x 42 x 40 cm

‘De plek waar ik werk is voor mij essentieel. Ik haal veel uit de natuur om me heen: stenen, mos, korstmossen, hout en wortels. Soms gebruik ik zelfs de structuren van wilde clematis (bosrank) als basis voor mijn sculpturen. De natuur voedt mijn werk, bewust of onbewust, maar het is vaak de klei zelf die me het meeste inspireert. Een idee groeit vaak vanzelf door van het ene stuk naar het andere te werken. Doorgaan, opnieuw proberen, en blijven zoeken.’

‘Qua techniek werk ik veel met lagen van verschillende soorten klei, zoals rood op zwart steengoed. Ik hou van scheuren, verdraaiingen en imperfecties. Tegelijk streef ik naar verfijning en lichtheid. Glanzende oppervlakken spreken me niet aan; ik kies liever voor kleuren die van nature ontstaan. Ik draai, boetseer en werk soms met platen. Daarna bak ik alles op hoge temperatuur in een zelf gebouwde gasoven. Het resultaat laat ik los in de wereld, die daar dan verder maar over moet oordelen. Dat hoort erbij.’

Maak de keramiekwereld
mooier! Klik **hier** om
vriend (€ 20) van
de kleine **K** te worden

...of Vriend (€ 50) ...of VRIEND (€ 100)

en steun zo de kleine **K**, om elke
maand een mooi magazine te kunnen
uitgeven en regelmatig de papieren
versie: het grote **K** boek

Knowhow

Erum Aamir

Versteende natuur

De objecten van Erum Aamir lijken net echte planten en bloemen. De vormen komen voort uit wat ze onder de microscoop ziet, op oude illustraties en natuurlijk uit haar fantasie. Ze vertaalt haar inspiratie in wit en gekleurd porselein en laat daarbij soms het proces het verloop bepalen. Zo verbindt ze kunst en wetenschap.

[Erum Aamir](#) (Pakistan, 1972) maakt abstracte plantvormen uit porselein. 'Ik word geïnspireerd door wat ik in de microscoop zie. Vanaf het begin is voor mij 'groei' het centrale thema. Al die fascinerende patronen: complexiteit, expansie, vermenigvuldiging en ontwikkeling. De vorm van mijn objecten was in het begin nog best wel letterlijk, maar mettertijd werden mijn stukken steeds abstracter. Want ik had inmiddels meer botanisch materiaal gezien – niet alleen onder de microscoop, maar ook van botanici zoals [Ernst Haeckel](#) – en ik kon me ook steeds beter met klei uitdrukken. Mijn objecten werden gede-

tailleerder: ik had een veel groter inzicht gekregen in de verborgen complexiteit van de structuren van planten.'

Haeckel

Erum nodigt de kijker uit om de ongeziene complexiteit van de natuur te gaan waarderen. 'Mijn technieken, methoden en stijlkeuzes zijn ook beïnvloed door mentoren en andere keramisten, zoals [Jennifer McCurdy](#) en [Hitomi Hosono](#), die mij inspireerden om de natuur als onderwerp en vorm te gebruiken.' Ze bewondert vooral het werk van Ernst Haeckel enorm vanwege zijn naadloze

Op de vorige pagina: *Arcanus*, 2023, 26 x 26 x 26 cm
▼ *Solitudinem II*, 2020, 13 x 11 x 11 cm
Foto's bij dit artikel, tenzij anders aangegeven: Erum Aamir

▲ **Conservata Memoria**, 2023, 40 x 35 x 35 cm
Op de vorige pagina: **Fasciculum**, 2021, 23 x 23 x 23 cm
Op de volgende pagina: **Cor Fractum**, 2024, 21 x 16 x 16 cm

combinatie van kunst en wetenschap. 'Zijn gedetailleerde illustraties van microscopische organismen laten de geweldige schoonheid en complexiteit zien van de verborgen structuren in de natuur. Hij kon zo prachtig de symmetrie van organische vormen vastleggen en dat inspireert mij enorm.'

Aamir gaat vaak naar het herbarium in het Manchester Museum om inspiratie en ideeën op te doen. 'Ik verdiep me daar in de studie van botanische preparaten uit de zestiende en zeventiende

eeuw. Die zijn zorgvuldig gemaakt en laten de complexe microscopische structuren van planten mooi zien.'

Samen

Als studie had de jonge Erum het liefst de kunstacademie willen kiezen. 'Mijn moeder was heel creatief en ze zag dat ook in mij. Ik tekende van alles en samen maakten we figuurtjes uit brooddeeg. Ze liet me zien hoe ik een vogeltje kon maken en ik vond het geweldig om een gaatje te

▲ **Te Desidero**, 2024, 16 x 14 x 14 cm
Op de volgende pagina: **Infractus**, 2023, 17 x 18 x 15 cm

prikken voor een oog en veertjes te tekenen met een tandenstoker. Dat is een kernherinnering voor me geworden en daar denk ik nog vaak aan terug.' Maar ja, kunst studeren werd niet gezien als een goede keuze. 'Al mijn oudere broers en zussen studeerden geneeskunde en ik moest dus ook een wetenschappelijke studie gaan volgen. Het werd natuurkunde en na mijn afstuderen werd ik leraar. In 2007 verhuisde ik met mijn gezin naar het Verenigd Koninkrijk. In het begin had ik wat bijbaantjes om rond te kunnen komen, maar toen we eenmaal gesetteld waren, kon ik mijn droom van vroeger waar gaan maken: naar een kunstopleiding. En toen mijn oudste dochter naar de universiteit ging, deed ik dat ook. We studeerden af in hetzelfde jaar: 2019. Zij deed keramisch ontwerpen aan Central Saint Martins in

Londen en ik volgde de opleiding 3D ontwerpen aan de Manchester Metropolitan University. Tegenwoordig delen we een atelier en we zijn eerlijke critici van elkaars werk, en dat helpt enorm.'

Plezier

Op de universiteit experimenteerde Aamir met verschillende materialen, zoals klei, metaal, hout en textiel. 'Maar ik werd verliefd op klei. Ik kon er gewoon meer mee. Metaal en textiel bewerken ging ook best goed, maar boetsen gaf me altijd hetzelfde plezierige gevoel als toen ik heel vroeger dat vogeltje van deeg maakte. Het werken met klei is zo vrij, direct en tastbaar. Het materiaal is zacht en kneedbaar en dat geeft me een gevoel van verbinding. Het werk wordt een soort

van meditatieve dialoog. Toch vraagt het om zowel vakmanschap als geduld, maar geeft ook veel voldoening, omdat je technieken verfijnt en leert hoe klei reageert op je intenties. De rest van mijn studie werkte ik alleen nog maar met klei en leerde zoveel mogelijk technieken.'

Evolutie

Het creatieve proces begint voor Erum met onderzoek en onderdompeling in de natuur. 'Soms maak ik mijn eigen preparaten van het onderwerp dat me interesseert of ik ga naar het herbarium. Daarna schets ik ideeën: abstracte interpretaties van de patronen en texturen die ik zie. Als ik een duidelijk concept heb, meng ik porselein met de gewenste pigmenten en ga beginnen met de handopbouw. Ik begin met de kernstructuren en voeg ik stap voor stap fijnere details toe met dunne lagen of zorgvuldig gerolde stukjes porselein. Soms evolueert mijn werk anders dan ik van plan was en dat vind ik leuk. Dan moet ik de natuurlijke stroom van de klei volgen in plaats van het oorspronkelijke idee.' Zodra de sculptuur klaar is en gedroogd, gaat hij de oven in voor een stook op hoge temperatuur. Aamir gebruik geen glazuur en dus hoeft ze maar één keer te stoken: een beetje milieuvriendelijker.'

Erum ziet haar werk als een unieke kruising tussen kunst en wetenschap, tussen wetenschappelijk onderzoek en artistieke expressie. Ze gebruikt keramiek om de verborgen complexiteit en schoonheid van de natuur te visualiseren.

Op pagina 48 en 49 laat Aamir zien hoe zij haar objecten maakt.

Klik op het plaatje hieronder voor een korte video over Aamirs werk.

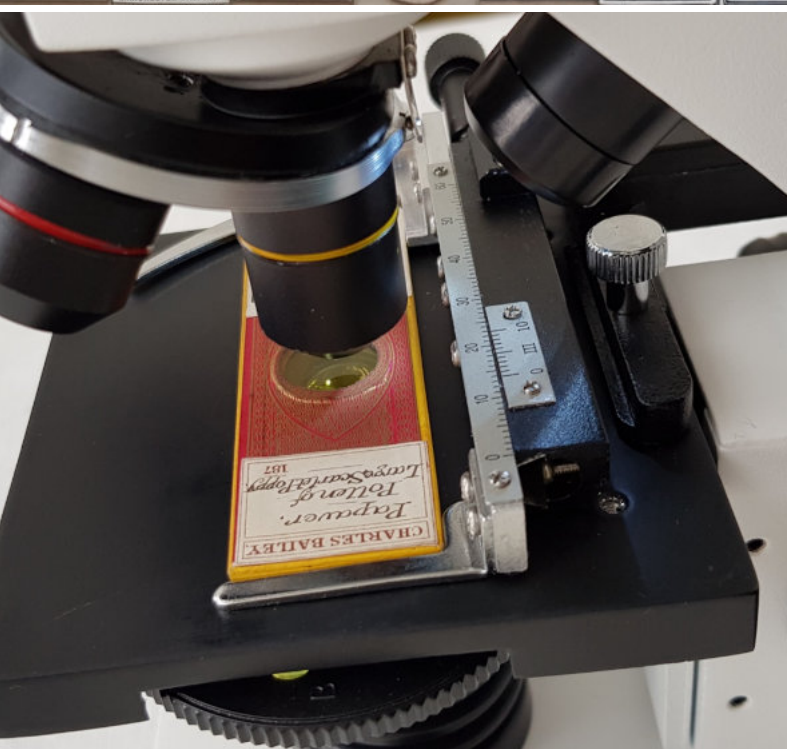
Op de volgende pagina: *Incrementum* (detail), 2019, 22 x 23 x 23 cm, foto: Totis Rakickas
▼ *Hyacinthum Pollinis*, 2022, 25 x 22 x 14 cm

- Mijn creatieve reis begint met een diepe duik in de collectie botanische afbeeldingen van het Manchester Museum. Deze tekeningen uit de zeventiende eeuw, gemaakt door botanici, laten ingewikkelde cellulaire structuren zien. Ik bekijk deze delicate vormen ook onder de microscoop en gebruik die als inspiratie.
- Dan ga ik schetsen en maak een ontwerp. Dat vertaal ik dan in klei. Eerst maak ik een stevige basis, want daar komen nog complexe lagen klei overheen.
- Met het toevoegen van de kleine elementen begin ik aan de onderkant van de sculptuur. Ik rol ze allemaal met de hand uit en voeg ze dan stuk voor stuk toe. Dat is een tijdrovend geduldwerkje, maar nodig om de gelaagde details tot leven te wekken.

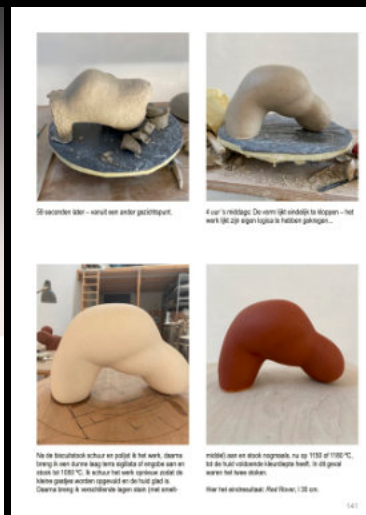

- Zodra de basis klaar en volledig droog is, draai ik de sculptuur voorzichtig ondersteboven. Zo kan ik beginnen met de binnenste laag elementen. Die geven diepte en structuur aan het ontwerp.
- Dan volgt het aanbrengen van dunne, gekleurde lagen. Met de hand rol ik dunne vellen porselein uit in tinten oranje en roze. Elke laag wordt afzonderlijk aangebracht op de binnenoppervlakken. Dat geeft een zachte textuur, die de subtiele kleurveranderingen in natuurlijke plantstructuren nabootst.
- Ten slotte breng ik schaduwen aan. Om vloeiende kleurovergangen te bereiken, meng ik verschillende percentages kleurpigmenten in de klei. Zo krijg ik een harmonieuze reeks tonen over de sculptuur. Dat geeft na de stook een levendig en organisch gevoel.

*Pollinis IV, 2019, 13 x 24 x 30 cm
foto: Totis Rakickas*

De grote K deel vier is nu te koop

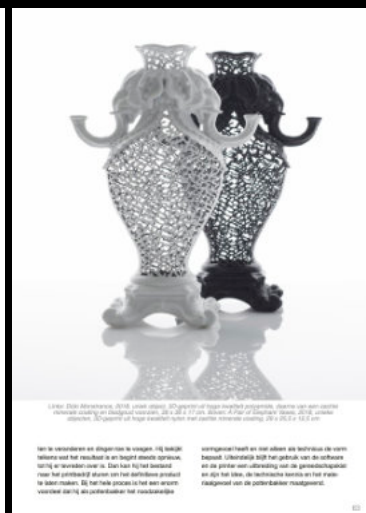
Deze nieuwe **grote K** is weer een mooie bron van inspiratie en knowhow en mag in geen enkel atelier ontbreken.

Belangrijke vragen komen aan de orde: Hoe vind ik mijn eigen weg, mijn eigen stem, mijn eigen manier om me in klei uit te drukken? En als ik die al wel gevonden heb, hoe realiseer ik dan mijn werk? Wat welke materialen, technieken en gereedschappen? Bekende en beroemde kunstenaars geven in dit boek hun persoonlijke antwoorden en geven bovendien inzicht in hun technieken met duidelijke voorbeelden. U kunt ze stap voor stap volgen.

U kunt dit vierde deel bestellen in de **webshop** van **de kleine K**. Ook via de **mail** is dat mogelijk (o.v.v. uw naam en adres). Verzendkosten Nederland € 5, West-Europa € 9.

Het grote K boek 4

HET grote KERAMIEK inspiratie en knowhow BOEK, Mels Boom, 2023, Stichting k+K, 256 pagina's, A4 (210 x 297 mm), paperback, genaaid, gedrukt op papier met FSC-merk, kleur, Nederlandstalig. ISBN 978-90-825430-3-2, € 39,95

Meer dan 50 jaar ervaring als betrouwbare
leverancier voor de keramist

Officiële invoerder/verdelers van Amaco glazuren

PC-20 Blue Rutile over
PC-36 Ironstone

PC-4 Palladium over
PC-29 Deep Olive Speckle

PC-28 Frosted Turquoise over
PC-59 Deep Firebrick

PC-23 Indigo Float over
PC-12 Blue Midnight

Ter Mote 5 - 9850 Nevele
tel. 0032 (0)9 226 28 26
info@colpaert-ceramic.be
www.colpaertonline.be

Mis geen nieuwe films
van de kleine **K**
Neem **hier** een abonnement
op ons YouTube-kanaal

Nirdosh Petra van Heesbeen

NA HETE VUREN | BAPTÊMES DES GRANDS FEUX | BAPTISMS OF FIRE

Een verslag van 50 jaar werken met klei en vuur is een boek geworden

Full colour, harde kaft, 240 bladzijden,
kernachtige tekst en vooral veel
inspirerende foto's

Prijs € 37,50 excl. verzendkosten

Informatie en bestelling:
nirdoshvanheesbeen@hotmail.com

De feestelijke presentatie van het boek is
zaterdag 18 januari 2025 om 14.30 uur
Phoenix Cultuur
Verlengde Noordkade 10-12
5462 Veghel

Foto van de maand

Caltagirone keramiek in een toeristisch winkeltje in Catania (Sicilië, Italië). Foto: Mels Boom

Ook een leuke of mooie of interessante of gekke foto? Stuur hem op om hier te publiceren!

Podium

Oracles from Far and Near

Keramiekmuseum Princessehof onderzoekt de verwantschap en diversiteit tussen soorten en wezens. Of we nu mensen, dieren, planten of andere levensvormen zijn: wat verbindt ons? Oracles from Far and Near omarmt de ideeën van de Amerikaanse filosoof Donna Haraway, die ervoor pleit om onze relaties met andere aardbewoners anders vorm te geven en niet de mens centraal te stellen.

Van 30 november 2024 t/m 26 oktober 2025 onderzoekt Keramiekmuseum Princessehof de verwantschap en diversiteit tussen soorten en wezens. Of we nu mensen, dieren, planten of andere levensvormen zijn; wat verbindt ons? *Oracles from Far and Near* omarmt de ideeën van de Amerikaanse filosofe Donna Haraway, die ervoor pleit om onze relaties met andere aardbewoners anders vorm te geven in plaats van de mens centraal te stellen. De tentoonstelling omvat grote keramische sculpturen, tekeningen en batiks, die het vormgeven van deze nieuwe verbindingen aanmoedigen.

Voor *Oracles from Far and Near* zijn kunstenaars geselecteerd met een gemeenschappelijke interesse in het verkennen van diverse levensvormen. Er is bestaand en nieuw werk te zien van:

Heinze van Dijken (1987-2023, NL), Dan Ernst (1948, SR), Zeger Reyers (1966, NL), Yoann Estevenin (1992, FR), Anemoon Fokkinga (2003, NL), Hannie Terpstra (1929-2022, NL), Pauline Wiertz (1955-2019, NL), Rachel de Joode (1979, NL) en Michel Gouéry (1959, FR).

*Op de vorige pagina: Michel Gouéry, **Anti-scaphandre** (detail), 2013, 160 x 56 x 25 cm, collectie Keramiekmuseum Princessehof, verworven met steun van het Mondriaan Fonds, foto: Giles Berquet. Op de volgende pagina: Anemoon Fokkinga met werk ▼ Zeger Reijers, **Verliefd stel met hond**, 2015, 89 x 106 x 72 en 93 x 80 x 105 cm, collectie Keramiekmuseum Princessehof en Design Museum Den Bosch*

Oracles from Far and Near

Speciaal voor deze tentoonstelling wordt nieuw werk gemaakt door Anemoon Fokkinga en Rachel de Joode. Zo toont Fokkinga een installatie die doet denken aan een mangrove waarin tientallen wezens krioelen. Als gevolg van klimaatverandering stijgt het water en moeten dieren zich aanpassen om te overleven, waardoor volgens de kunstenaar nieuwe diersoorten ontstaan, zoals de door haar bedachte lotusbladkrab.

Rachel de Joode maakt figuren, bestaande uit expressieve contouren van vrouwelijke vormen, gegenereerd in dialoog met AI op basis van eerder werk. Voor het eerst is in het Prinsessehof een kunstwerk te zien waarin gebruik werd gemaakt van kunstmatige intelligentie. Van de vorig jaar overleden kunstenaar Heinze van Dijken zijn kleurrijke sculpturen en werken op papier te zien die draaien om kunst, sport, familie en fantasie. Dan Ernst toont een zwarte pot waarmee hij de verbinding zoekt met zijn voorouders en fantasievolle batiks waarin de natuur de hoofdrol speelt. Een krachtige, levensgrote 'buitenaardse' figuur wordt gepresenteerd door de beroemde Franse beeldhouwer Michel Gouéry. Dit is het tweede werk dat Prinsessehof van deze iconische beeldhouwer heeft verworven. Verder tonen de

komische sculpturen van Zeger Reyers onze emotionele relatie met honden als huisdier. Yoann Estevenin laat een fantasiewereld zien van surrealistische dieren; een dubbelkoppige python en een groene girafachtige met een lange hals versierd met juwelen. Van wijlen Hannie Terpstra zijn twee series opgenomen in deze tentoonstelling. De eerste gaat over parasieten, terwijl de tweede een ludieke serie is bestaande uit (neuro)diverse portretkoppen. Tot de recente aanwinsten uit de nalatenschap van de innovatieve kunstenaar Pauline Wiertz behoort tot slot een groot stilleven bestaande uit glanzend groen-blauw getinte kippenkarkassen en groenten.

Oracles from Far and Near

30 november t/m 26 oktober 2025

[Keramiekmuseum Prinsessehof](#)

Grote Kerkstraat 9

8900 CE Leeuwarden

Open: dinsdag t/m zondag 11.00 - 17.00 uur

*Op de volgende pagina: Yoann Estevenin, **A Long Neck Friend**, 160 x 38 x 50 cm ▼ Yoann Estevenin, **Motley**, 2023, 12 x 90 x 150 cm. Beide werken: collectie Keramiekmuseum Prinsessehof, verworven met steun van het Mondriaan Fonds*

Kannenbäckerland: Keramiek uit het Westerwald

Net als de provincie Limburg is het Westerwald in Duitsland al eeuwenlang een belangrijk productiecentrum van keramiek. Waar vroeger Keulse potten gemaakt werden, wordt tegenwoordig de traditie door jonge kunstenaars voortgezet. Keramiekcentrum de Tiendschuur geeft een overzicht van heden en verleden.

Het Westerwald ligt ten noorden van de stad Koblenz. De beroemde 'Keulse potten' die in veel Nederlandse huishoudens nog steeds te vinden zijn, kwamen niet uit Keulen, maar uit deze streek. De traditie van het vervaardigen van keramiek wordt tot op de dag van vandaag voortgezet. De vele jonge, getalenteerde makers die zich met hun atelier in het Westerwald vestigen, zijn hiervan het bewijs. In de tentoonstelling bij Keramiekcentrum De Tiendschuur wordt aan-

dacht besteed aan de historie van de keramiek uit het Westerwald en hoe grote hoeveelheden Duits steengoed werden gemaakt voor de Nederlandse markt. Er is werk te zien van bekende makers als Elfriede Balzar-Kopp, Heiner Balzar (die onder andere in Tegelen zijn leertijd genoot) en Wim Mühlendyck. Daarnaast kan men ook genieten van het werk van een hele nieuwe generatie makers, van wie sommigen net afgestudeerd zijn. Het is een goede traditie van Keramiekcentrum

▼ Werk van Carolin Piechotta
Op de volgende pagina: Elfriede Balzar-Kopp, **Vierkantflasche**

Tiendschuur om aandacht te geven aan plekken in de wereld waar, net als in Tegelen, van oudsher keramiek wordt geproduceerd.

Het Westerwald is het gebied met de grootste kleiafzettingen in Europa en er komen wel vijftien verschillende soorten klei voor. Deze klei is uitstekend geschikt voor de productie van steengoed, iets wat al vroeg werd ontdekt. Daarom gaat de productie van steengoed in het Westerwald eeuwen terug. Het gebied kreeg niet voor niets de naam Kannenbäckerland, oftewel het kannenbakkersland. Mede dankzij de handelsroutes en de transportmogelijkheden van de Rijn werd het steengoed uit het Westerwald een succesvol exportproduct. De Nederland was een belangrijk afzetgebied. Functioneel gebruiksgoed, zoals kannen, kruiken, boter- en inmaakpotten in de karakteristieke blauwgrijze kleuren, was lange tijd zeer in trek. Inmiddels is het bewaren van boter in steengoedpotten verleden tijd. Technologische ontwikkelingen hebben niet stilgestaan en ook de productie van keramiek in het Westerwald heeft zich verder ontwikkeld. Het vak kan worden

geleerd bij twee belangrijke opleidingsinstituten in Höhr-Grenzhausen: het Instituut voor Keramiek en Glaskunst en de Vakschool Keramiek. Daarnaast bevindt zich in deze plaats het Keramiekmuseum Westerwald, waar zowel historische als hedendaagse keramiek te zien is. Uit de collectie van dat museum kwamen, naast historische stukken, werken van Elfriede Balzar-Kopp, Heiner Balzar en Wim Mühlendyck voor deze tentoonstelling naar Keramiekcentrum De Tiendschuur. Daarnaast is ook het werk van onderstaande hedendaagse keramisten te bewonderen.

De sculpturen en wandwerken van [Monika Debus](#) verkennen grenzen en leggen verbanden tussen klei en schilderkunst, traditie en moderniteit. De oeroude zoutstookmethode uit het Westerwald wordt toegepast en geeft een nieuw, modern aspect aan het werk.

[Martin Goerg](#) construeert met de hand grote objecten door voortdurend kleimateriaal toe te voegen. Het beheersen van de lijnen en daarmee de vorm is een essentieel onderdeel van zijn werk.

▼ *Monika Debus, Grosses Rund, 2024*
Op de volgende pagina: *Nora Arrieta, Lost Glove*

▲ Alix Brodeur, uit de serie *Standort*, 2023
Op de volgende pagina: ▲ Thomas Naethe, *Gefässquartett*, 2004 ▼ Rita Ternes, *Gefaltete Platte 2*

Door het langzame opbouwen hoeft een werk niet concentrisch te zijn, maar kan het naar buiten of naar achteren hellen, met openingen aan de zijkant. Het samenspel van deze bewuste werkwijze met het 'willekeurige werk' van de oven geeft zijn werk zijn eigenheid.

De sculpturale keramische vormen van Thomas Naethe bestaan uit convexe en concave onderdelen. Door de herpositionering van losse onderdelen ontstaan telkens nieuwe variaties. Het werk blinkt uit in precisie en harmonie.

Rita Ternes maakt sculpturen die door hun vorm de binnenruimte scheiden van de omringende ruimte en tegelijkertijd hun eigen plek innemen. De kleurstelling verduidelijkt hierbij wat binnen en buiten is.

Het werk van [Arthur Mueller](#) bestaat uit zowel vrij gedraaide kleine series als unieke stukken. Hij heeft een fascinatie voor houtstook. De sporen die as en vlammen achterlaten, brengen een 'be-

rekenbare' onzekerheid in het eindresultaat, als een geschenk uit de oven.

De spiraalvorm is altijd de basis voor het werk van [Julia Saffer](#). De spiraal symboliseert beweging, harmonie en oneindigheid. Daarnaast past ze de terra sigillata-techniek op een eigentijdse manier toe, waardoor haar objecten een modern karakter krijgen.

Het werk van [Paul Simon Heyduck](#) omvat objecten en installaties, evenals gebruiksgoed. Een kenmerk van al zijn werk is de vreugde voor het experiment. Belangrijke thema's zijn communicatie, de menselijke psyche en machtsstructuren. In zijn werkproces zoekt hij naar overeenstemming tussen werkwijze, materiaal en idee.

[Nora Arrieta](#) visualiseert in haar sculpturale objecten de impressies en gevoelens die ontstaan uit de dagelijkse (over)consumptie van beelden en informatie. Ze bevatten speelse en dromerige elementen waarin vertrouwde scènes, gebaren

en alledaagse voorwerpen op nieuwe, onconventionele manieren worden samengebracht.

In de werken van [Carolyn Piechotta](#) zijn indrukken en objecten die zij tijdens haar reizen heeft verzameld belichaamd in de vorm en structuur van keramische objecten. Zij creëert als het ware aandenkens die enerzijds materieel tastbaar zijn en anderzijds subjectieve herinneringen oproepen die niet zichtbaar zijn.

De collectie 'vreemde nuttige voorwerpen' van [Theresa Pazez](#) verkent de esthetiek van orde als een tactiele en visueel waarneembare ervaring, vormgegeven door abstracte maar functionele porseleinen objecten. Orde wordt een middel voor interactie met de dingen om ons heen en helpt ons te focussen.

[Petra Herbe-Diekmann](#) maakt servieswerk, zowel gedraaid als handgevormd steengoed, in harmonieuze kleurcombinaties die geïnspireerd zijn op organische vormen uit de natuur.

De keramische sculpturen van [Alix Brodeur](#) zijn ontstaan uit een fascinatie voor alledaagse voorwerpen en vormen zonder esthetische bedoeling. Het is een herinterpretatie en eerbetoon aan hun aanwezigheid. Vormen die vereenvoudigd lijken en de basisprincipes van architectuur viert, geglaazuurd in verzadigde kleuren.

Tot slot toont [Philsoo Heo](#) in deze tentoonstelling werk waarin het verleden van een keramiekfabriek, die inmiddels niet meer in werking is, wordt verbeeld. Hiermee beoogt hij ons bewuster te maken van onze omgeving en ons verleden.

Kannenbäckerland:

Keramiek uit het Westerwald

19 januari t/m 11 mei 2025

[Keramiekcentrum Tiendschuur Tegelen](#)

Kasteellaan 8

5932 AG Tegelen

Open: dinsdag t/m zondag 11.00 - 17.00 uu

▼ *Philsoo Heo, Die Wiederentdeckung, 2023-24, steengoed en cement*

KleiPers

Peter Hiemstra

Galerie Wildevuur
Zwiggelterweg 4, 9414 TN Hooghalen
t/m 1 december

Slingerland & Heidanus

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
t/m 4 januari 2025

Wonderful! Colourful!

Cultuurcentrum Ter Dilft, Sint-
Amandsesteenweg 41-43, 2880 Bornem (BE)
t/m 1 december

Gouden Vrienden

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 5 januari 2025

Hans Arp

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 15 december

Nieuw Wit

Keramiekcultuur Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8, 5932 AG Tegelen
t/m 5 januari 2025

Textures and Colours

Valcke Art Gallery
Bernard Spaelaan 14, 9000 Gent (BE)
t/m 21 december

Simsa Cho

AdGallery
Grote Koraalberg 17, 2000 Antwerpen (BE)
t/m 5 januari 2025

Fireworks

Puls Contemporary Ceramics
Edelknaapstraat 19, 1050 Brussel (BE)
t/m 21 december

De stad verzamelt

Museum Gouda
Achter de Kerk 14, 2801 JX Gouda
t/m 5 januari 2025

Elsa Guillaume

Galerie La Patinoire
Rue Veydt 15, 1060 Brussel (BE)
t/m 21 december

De schatkamer van Studiozand

Museum Flehite
Westsingel 50, 3811 BC Amersfoort
t/m 5 januari 2025

Geworteld

Galerie Kemprom
Dr. Ruttenpark 10, 6029 TK Sterksel
t/m 22 december

O.a. Patricia Burgers

Galerie de Kunstberg
Dorpsstraat 40, 3931 EH Woudenberg
t/m 11 januari 2025

Monique van de Ven

Silex Totaal Service
De Meerheuvel 21, 5221 EA 's-Hertogenbosch
t/m 28 december

Worteling

Het oude raadhuis Warmond
Dorpsstraat 36, 2361 BE Warmond
4 december t/m 12 januari 2025

Carrousel

Paard en ruiter in de kunst, Museum Frank
Steyaert, Tinnenpotstraat 16, 9000 Gent (BE)
t/m 31 december

O.a. Koen Dudink

Art Zaanstad, Grote Hulzen 11 (Hembrugterrein)
1505 RH Zaandam
12 januari 2025

Het Archief

Overzicht werk Piet Stockmans Studio, C-mine
100 bus 2, 3600 Genk-Winterslag (BE)
t/m 31 december

Delftse Keramiekdagen

Markt, Delft
(28 en 29 juni 2025)
Inschrijven tot 15 januari 2025

KleiPers

Gelukzoekers

Museum IJsselstein
Walkade 2-4, 3401 DS IJsselstein
t/m 19 januari 2025

Tegelwerk van Helly Oestreicher

Nederlands Tegelmuseum
Eikenzoom 12, 6731 BH Otterlo
t/m 23 februari 2025

Breekbare weelde

Museum Arnhem
Utrechtseweg 87, 6812 AA Arnhem
t/m 26 januari 2025

Beroepen op tegels

Nederlands Tegelmuseum
Eikenzoom 12, 6731 BH Otterlo
t/m 23 februari 2025

Ceramic Brussels

Tour&Taxis
3 Picard street 1000 Brussel (BE)
22 t/m 26 januari 2025

The Human Condition

Big Art & Garden / Beelden in Gees
Schaapveensweg 16, 7863 TE Gees
8 december t/m 23 februari 2025

Breekbaar

Coda museum Apeldoorn
Vosselmanstraat 299, 7311 CL Apeldoorn
t/m 2 februari 2025

Lunet Eindhoven

Silex Totaal Service
De Meerheuvel 21, 5221 EA 's-Hertogenbosch
1 januari t/m 28 februari 2025

EverGlaze

Museum Weesp
Nieuwstraat 41, 1381 BB Weesp
t/m 2 februari 2025

Resonance

Galerie Iroha
Voorstraat 487, 3311 CV Dordrecht
7 december t/m 28 februari 2025

Altijd Anders

Purmerends Museum
Kaasmarkt 20, 1441 BG Purmerend
t/m 2 februari 2025

Vera Gulikers

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 2 maart 2025

Keramiek van Picasso tot heden

Galerie de la Béraudière
Jakob Jordaensstraat 6, 1000 Brussel (BE)
t/m 7 februari 2025

Joan Miró - Sculptures

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 2 maart 2025

Ioana Tămaș

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
18 januari t/m 15 februari 2025

Rachel Labastie et Nicolas Delprat

Keramis, 1 Place des Fours-Bouteilles
7100 La Louvière (BE)
t/m 2 maart 2025

The European Prize for Applied Arts

Becraft, Anciens Abattoirs (Grande Halle)
17 rue de la Trouille, 7000 Mons (BE)
t/m 16 februari 2025

Jeanne et Georges Vercheval

Keramis, 1 Place des Fours-Bouteilles
7100 La Louvière (BE)
t/m 2 maart 2025

Expositie SKNN

Hannie Mein Keramiekgalerij, Home Center
Frisaxstraat 12, 8471 ZW Wolvega
t/m 20 februari 2025

Hans Bayens

Museum Beelden aan Zee
Harteveltstraat 1, 2586 EL Den Haag
t/m 2 maart 2025

KleiPers

O.a. Maria Fontaine

Museum Lunteren - Galerie Goudsberg
Dorpsstraat 55, 6741 AB Lunteren
11 januari t/m 25 april 2025

Huntenkunst

SSP-hal op het DRU Industriepark
Hutteweg 24, 7071 BV Ulft
23, 24 en 25 mei 2025

Studio Sam Linders

Silex Totaal Service
De Meerheuvel 21, 5221 EA 's-Hertogenbosch
1 maart t/m 30 april 2025

Keramiekmart Dwingeloo

Markt, Dwingeloo
29 mei 2025

Van Achterberghprijs 2024

Galerie Terra Delft
Nieuwstraat 7, 2611 HK Delft
t/m 4 mei 2025

Goudse Keramiekdagen

Markt, Gouda
29 en 30 mei 2025

Rik Delrue - Head Turning

Espace muséal d'Andenne, La Phare
37 Promenade des Ours, 5300 Andenne (BE)
t/m 4 mei 2025

Triënnale Andenne

Andenne (BE)
17 mei t/m 15 juni 2025

Collectie Eyck

Het Bonnefanten
Avenue Céramique 250, 6221 KX Maastricht
t/m 4 mei 2025

Delftse Keramiekdagen

Markt, Delft
28 en 29 juni 2025

Collectie Eyck

Buitenplaats kasteel Wijlre
Kerkpad 1, 6321 PX Wijlre
t/m 4 mei 2025

Kiek Keramiek

Silex Totaal Service
De Meerheuvel 21, 5221 EA 's-Hertogenbosch
1 mei t/m 30 juni 2025

Volière - Vogels in keramiek

Museum Gouda
Achter de Kerk 14, 2801 JX Gouda
t/m 4 mei 2025

Keramiekmart Nismes

Espace Élément-Terre asbl
Rue du Calvaire 2, 5670 Nismes (BE)
13 juli 2025

Kannenbäckerland

Keramiekcenrum Tiendschuur Tegelen
Kasteellaan 8, 5932 AG Tegelen
19 januari t/m 18 mei 2025

Kaori Kurihara

Purmerends Museum
Kaasmarkt 20, 1441 BG Purmerend
21 maart t/m 17 augustus 2025

Wu Zetian

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 25 mei 2025

Keramisto

Aan de Mookerplas
Pastoorsdijk, 6587 AP Middelaar
20 en 21 september 2025

Van Achterberghprijs 2024

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 25 mei 2025

Oracles from Far and Near

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
t/m 26 oktober 2025

KleiPers

5000 jaar Aziatische keramiek

Groninger museum
Museumeland 1, 9711 ME Groningen
t/m 4 januari 2026

Bouke de Vries

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
5 juli 2025 t/m 16 augustus 2026

Sustainable Ceramics #2

Keramiekmuseum Princessehof
Grote Kerkstraat 9, 8911 DZ Leeuwarden
22 november 2025 t/m 25 oktober 2026

2023 Netherlands-Korea Invitational Ceramic Exhibition

Online
Voorlopig doorlopend

Goed gevormd - van klei tot keramiek

Archeologie Museum Houten
Stationserf 99, 3991 KX Houten
Doorlopend

Klik hier voor nog meer informatie

Uw evenement ook in KleiPers?

Stuur tekst, hoge resolutie foto van een keramisch werk, gegevens over plaats/tijd naar **de kleine K**. Klik **hier** om te mailen. Stuur voor de 15e van de voorafgaande maand uw informatie. Publicatie is in principe op de laatste vrijdag van de maand.

De inspiratie website:
de blik op de wereld van de keramiek

en... actueel nieuws op de
Facebookpagina

Leesvoer nodig in deze enerverende tijden?

Summaries in English

Nicolas Rousseau

Nicolas Rousseau (France, 1971) creates comic-inspired sculptures in clay, blending influences from mythology, manga, comics, outsider art, and pop culture. His work is playful yet deliberate, crafting a personal universe of interconnected themes. For over two decades, Rousseau has explored storytelling through his creations, challenging himself to grow, embrace mistakes, and push beyond his comfort zone. While his work often delights, it occasionally elicits surprise or even shock, particularly from older viewers.

Drawing has always been central to Rousseau's expression. As a shy, introverted child, he found solace in art, inspired by American comics and Japanese anime. His creativity was influenced by his family, especially his uncle Hervé Rousseau, a renowned ceramist who introduced him to clay. After a disillusioning experience at art school, Nicolas spent a year learning ceramic techniques from his uncle, an experience that profoundly shaped his artistic approach.

Rousseau starts with sketches, seeking to capture simple emotions and childhood joy. Working primarily with local stoneware, porcelain, and paper clay, he experiments with colored engobes, matte glazes, and even graffiti-inspired acrylics. His artistic aim is to reconnect with universal truths and poetic beauty, creating works that merge technical skill with raw emotion.

Keith Clapson

Keith Clapson (UK, 1975) discovered clay through an unconventional path. As a creative child, he struggled in school due to bullying and the restrictive Section 28 law, which banned positive discussions about homosexuality. Though he thrived briefly at a special school, he was forced to return to a toxic environment, eventually leading to expulsion.

Keith later developed severe OCD, which brought him into contact with art during treatment. At City Lit adult education college, he explored clay for the first time under the guidance of ceramics teacher Robert Cooper. Encouraged by Cooper, Keith pursued a ceramics diploma, which he completed in 2023. He honed skills in hand-building, throwing, and glazing, with projects exploring ethnography, waste, and fashion trends. The COVID-19 pandemic pushed him to experiment independently, sparking significant artistic growth.

Claywork for Clapson is deeply tactile, reconnecting him with the joy of touch after years of OCD. Using materials like Dracott White stoneware, terracotta, and paper clay, he creates unique pieces by draping clay over balloons. Glazing is his passion, blending commercial and self-made glazes for diverse effects.

Keith sees art as a tool for mental recovery and teaches ceramics to hospital patients, aiming to share the transformative power of creativity while finding inspiration in return.

Ipek Kotan

Ipek Kotan (Turkey, 1977) transitioned to ceramics after a career in design and luxury real estate left her unfulfilled. Seeking deeper meaning, she reflected on moments of happiness and realized her joy came from creating with her hands. Discovering clay's tactile nature, she pursued ceramics full-time, enrolling in a leading U.S. art program on her 30th birthday.

Kotan views the creative process as transformative. While working on the wheel, she focuses entirely on the moment, as clay reflects even minor lapses in concentration. Her minimalist sculptures emphasize balance, precision, and smooth surfaces. Inspired by Japanese aesthetics, she me-

Summaries in English

ticulously refines each piece, often spending weeks or months perfecting their texture.

Early in her career, Kotan noted that her delicate, thin works discouraged physical interaction. She shifted to creating thicker, more approachable pieces, aiming to invite touch and challenge beauty standards by celebrating strength over fragility. Her glazes enhance the natural purity of porcelain, revealing vibrant, cosmic-like interiors through intricate surface effects.

Now an internationally recognized artist, Kotan's works are in major museum collections. She also runs a workshop, mentoring students from over 20 countries. This thriving ceramic community combines her love for creating and teaching, bringing her immense pride and joy.

Erum Aamir

Erum Aamir (Pakistan, 1972) creates abstract porcelain sculptures inspired by microscopic plant forms. Her central theme is 'growth', exploring the complexity, multiplication, and development of natural patterns. Influenced by botanists like Ernst Haeckel, whose art-science fusion and

symmetrical illustrations captivate her, Aamir invites viewers to appreciate the unseen intricacies of nature.

Aamir's creative journey began with childhood memories of crafting dough figures with her mother, igniting a love for tactile creativity. However, societal expectations led her to pursue physics and later work as a teacher. After moving to the UK in 2007, she fulfilled her dream of studying art, graduating in 2019 alongside her daughter, with whom she now shares a studio.

Her work is rooted in deep research, often involving visits to the Manchester Museum herbarium or creating her own botanical preparations. Starting with sketches, Aamir sculpts detailed abstract forms using hand-built porcelain. She works meditatively, allowing her creations to evolve naturally. Avoiding glaze, she fires her pieces once, emphasizing sustainability.

Aamir's art merges science and creativity, visualizing the hidden beauty of nature's structures. By sharing her process and creations, she bridges the gap between scientific exploration and artistic expression, inspiring a deeper connection to the natural world.

Colofon

De kleine K

Dit onafhankelijke digitale keramiekmagazine biedt inspiratie en knowhow over keramiek. Voor amateurs en professionals. Onafhankelijk, met informatie waar u wat mee kunt.

Uitgever

Stichting k+K
deKleineK.nl

Publicatie

De kleine K verschijnt in principe op de laatste vrijdag van elke maand. Het aantal pagina's is variabel. Niet meer dan een derde van het aantal pagina's is gewijd aan advertenties.

Abonnementen

kunnen alleen online afgesloten worden. Aanmelden kan [hier](#). Wijzigen en opzeggen kan via de link in de mail die bij aanmelding werd toegestuurd; u vindt de link ook in de mail die elke maand het verschijnen van een nieuw nummer aankondigt. Abonnementen lopen van het eerste nummer na aanmelding tot en met het laatste nummer voor opzegging. Een aantal oudere nummers kan gratis van de website gedownload worden.

Prijs

Dit magazine is gratis. Advertenties en donaties houden het zo.

Adverteren

De tarieven zijn aantrekkelijk. U vindt op de [tarievenkaart](#) ook informatie over aanlever-specificaties, kortingen en dergelijke. Verdere informatie kunt u [aanvragen](#). Door te adverteren, sponsort u *de kleine K* en werkt u mee aan continuïteit.

Geïnspireerd?

Investeer in verrijking van de keramiekwereld en houd *de kleine K* gratis. Dat kan door [vriend](#) te worden, te doneren of te adverteren. Elke donatie is welkom. Maak een bedrag over naar IBAN NL82 INGB 0000 9069 49 t.n.v. mr. M.G.P.Boom.

Inhoud

Samenstelling, grafische vormgeving en auteursteksten (tenzij anders aangegeven): Mels Boom. Fotoverantwoording: als door kunstenaars aangeleverd.

Kopij

Werk mee aan een volgende uitgave! Kopij kan alleen in digitale vorm aangeleverd worden. Beeldmateriaal moet van voldoende resolutie zijn (minstens 1500 x 2500 pixels, niet uitgesneden, niet gecomprimeerd) en vrij van rechten. De inzender van tekst en beeldmateriaal vrijwaart de uitgever voor aanspraken van derden. Teksten en afbeeldingen kunnen bewerkt worden.

Het maken van keramiek is niet altijd zonder risico's; goede voorbereiding en kennis terzake zijn noodzakelijk. De informatie in deze uitgave is met zorg samengesteld, maar de samenstellers kunnen niet aansprakelijk gesteld worden voor de juistheid ervan.

© Alle rechten voorbehouden. Kopiëren van teksten en/of afbeeldingen in deze uitgave is niet toegestaan. Eenmalig kopiëren en/of printen voor eigen gebruik mag wel.

Het merk 'de kleine K' is wettelijk beschermd.

[Inspiratie website](#)

[Contact](#)

[gratis abonnement](#)

[Koop boeken](#)

[Download](#) recent verschenen nummers

Word [vriend](#)